

มติชน

Matchon

Circulation: 830,000

Section: First Section/ชีวิตคุณภาพ

วันที่: ศุกร์ 12 พฤศจิกายน 2553

ปีที่: 33

ฉบับที่: 11934

หน้า: 10 (ล่างขวา)

Col.Inch: 60

Ad Value: 84,000

PRValue (x3): 252,000

ศิลปิน: สีสี่

หัวข้อข่าว: เอาแอสเบสตอสคืนไปเอาสุขภาพคนไทยคืนมา

พ. ร.บ.คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 ได้กำหนดสิทธิของผู้บริโภคที่จะได้รับความปลอดภัย หากเป็นเรื่องที่ตรงไปตรงมา สินค้าอะไรที่ใช่แล้วเป็นอันตรายต่อร่างกาย เช่น เลียชีวิต พิกการ หรือเจ็บป่วย เห็นได้ชัดเจนเรื่องก็คงไม่ซับซ้อน หรือมีข้อโต้แย้ง มาตรการสำคัญเพื่อรักษาความปลอดภัยของผู้บริโภค ก็คือการเพิกถอนหรือห้ามการใช้

ในวงการสุขภาพ มีตัวอย่างเรื่อง ยา เป็นจำนวนมาก ที่เมื่อพบว่า หรือเมื่อประเมินแล้วพบว่าไม่ปลอดภัยก็จะเพิกถอนหรือห้ามการใช้ แต่ยาเป็นสินค้าที่แตกต่างกว่าสินค้าโดยทั่วไป เช่น อาจต้องมีผู้สั่งใช้ ใช้เมื่อเจ็บป่วย ใช้โดยตรงต่อร่างกาย มียาหลากหลายเป็นจำนวนมากชนิด รัฐจึงให้มีหน่วยงานที่มาทำหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคที่ชัดเจน คือสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

อย่างไรก็ตาม ยังมีสินค้าอีกหลายชนิดที่มีความคาบเกี่ยวระหว่างหน่วยงาน และบางครั้งมีการกำหนดขอบเขตอำนาจที่ไม่แยก แยะชัดเจน ซึ่งอาจทำให้ยากลำบากมากขึ้นที่จะบ่งบอกว่าหน่วยงานใดที่จะตัดสินใจเรื่องความเป็นอันตรายในขอบเขตมากน้อยเพียงใด

กระทรวงอุตสาหกรรมซึ่งมีบทบาทในการดูแลมาตรฐานของสินค้า เช่น สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ) ก็มุ่งดูแลคุณภาพ ความคงทน แต่ มิติด้านความปลอดภัย ก็อาจจะตามไม่ทันหรือไม่เชื่อในเรื่องการประเมินความปลอดภัย หรืออาจมีพื้นฐานในการประเมินความปลอดภัยที่แตกต่างกัน

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค หรือ สคบ. เป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการดูแลผู้บริโภค ในสมัยที่ท่านรัศมี วิเศษเทวฤทธิ์ เป็นเลขาธิการ สคบ. มีคำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ที่ 14/2551 เรื่อง ห้ามขายสินค้าเครื่องทำน้ำเย็นที่ใช้ตะกั่วเป็นตัวประสานรอยเชื่อมต่อของตะเข็บถึงน้ำหรือท่อส่งน้ำ ซึ่งก็เท่ากับเป็นการห้ามขายโดยถาวร แท้จริงแล้ว ประเทศไทยน่าจะมีกฎหมายเฉพาะที่ปกป้องประชาชนจากสารพิษเหล่านี้ ดังเช่น ในสหรัฐอเมริกา ที่ออกเป็นกฎหมายเฉพาะ เรื่อง Lead Contamination Control and Asbestos Information Act 1988

วันนี้ มีปัญหาอันตรายจากแร่ใยหิน เช่นเดียวกับปัญหาตะกั่ว ดังนั้น เพื่อรักษาสิทธิของผู้บริโภคที่จะได้รับความปลอดภัยจากสินค้าที่มีแร่ใยหิน หรือแอสเบสตอส คณะ

เอา แอสเบสตอส คืนไป เอา สุขภาพคนไทย คืนมา

กรรมการฉลาด ในขณะที่ซึ่งมี ท่านนิโรธ เจริญประกอบ เป็นเลขาธิการ สคบ. ได้กำหนดให้มีค่าเตือนออกก่อให้เกิดโรคมะเร็งและโรคปอด บนสินค้าที่มีแร่ใยหิน ผลปรากฏว่า ผู้ประกอบการได้ฟ้องศาลปกครองเพื่อขอคุ้มครองชั่วคราวไม่ให้ สคบ. ใช้มาตรการดังกล่าว ซึ่งศาลไม่รับคุ้มครองชั่วคราว

ในประเทศที่พัฒนาแล้ว การเปลี่ยนแปลงเพื่อที่จะไม่ให้มีแร่ใยหินในสินค้าเกิดขึ้นก่อนเนื่องจากประเทศเหล่านั้นมีระบบด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดลอม ตลอดจนการศึกษา ด้านระบาควิทยาการแพทย์ที่พัฒนามานานกว่า ประเทศในเครือสหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น ซึ่งจัดว่าแอสเบสตอสเป็นสารก่อมะเร็งและการป้องกันไม่ได้ผล จึงมีการประกาศยกเลิกการใช้ใน 52 ประเทศทั่วโลก

การที่คณะกรรมการฉลาด กำหนดให้สินค้าที่มีแร่ใยหิน ต้องติดฉลากคำเตือนแม้จะเป็นเพียงจุดเริ่มต้นที่จะให้สิทธิของผู้บริโภคที่จะได้รับความปลอดภัยจากสินค้าที่มีแร่ใยหิน แต่มาตรการการยกเลิกการผลิตและการนำเข้าแร่ใยหินก็ต้องทำให้เกิดมีการดำเนินการ รัฐมนตรี องอาจ คล้ามไพบูลย์ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งดูแล สคบ. ได้ตั้งอนุกรรมการ เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงมาตรการที่จะแก้ปัญหา ขณะนี้มีข้อเสนอให้ยกเลิกการผลิตและการนำเข้าแร่ใยหิน ซึ่งสอดคล้องกัน

กับข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สป.) และข้อเสนอให้สังคมไทยไร้แร่ใยหิน ที่แผนงานคุ้มครองผู้บริโภค ด้านสุขภาพ (คคส.) และเครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภค ได้เสนอต่อสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ

โดยข้อเท็จจริงแล้ว หากศึกษาบทเรียนเรื่องถังน้ำเย็นและหม้อก๋วยเตี๋ยวที่มีการใช้สารตะกั่วบดกรีนในการผลิต และต่อมาคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคประกาศห้ามขายถึงน้ำเย็นและหม้อก๋วยเตี๋ยวที่มีการใช้สารตะกั่วบดกรีนในการผลิต ในกรณีแร่ใยหิน คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคควรประกาศห้ามขายสินค้าบางชนิดที่มีแร่ใยหิน ที่อาจมีผลกระทบโดยตรงเป็นการเริ่มต้นก่อน เช่น เครื่องเป่าผม เครื่องอบผม เบรก คลัตช์ ที่มีการใช้แร่ใยหิน เพราะอนุภาคของแร่ใยหินจากการใช้สินค้าดังกล่าวสามารถกระจายและเข้าสู่ปอดได้และอาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภคโดยตรง

จึงคาดหวังว่า ภายใต้อำนาจที่ผ่านมาของการขับเคลื่อนสังคมในเรื่องนี้ ทั้งภาควิชาการ ภาคประชาสังคม ภาคบังคับใช้กฎหมายได้สานพลังอย่างเข้มแข็ง คงเหลือแต่ภาคการเมืองที่จะทำการตัดสินใจให้สังคมไทยไร้แร่ใยหินอย่างแท้จริงตามสิทธิของผู้บริโภคที่จะได้รับความปลอดภัย

รศ.ดร.ภก.วิทยา กุลสมบูรณ์

แผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ (คคส.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย